Memòria

ABANS
SERVEIS CULTURALS

Intervenció arqueològica preventiva a la Ronda de Sant Antoni, 31. Districte de Ciutat Vella. Codi 036/18.

(Barcelona, Barcelonès)
Març de 2018

Número d'expedient:
470 K121 NB 2018/1-21649
470 K121 NB 2018/2-21805

Albert Castellà Fabré

ABANS. SERVEIS CULTURALS S.L.

c. Ventura Plaja 30-32, Àtic 1ª

08028 Barcelona

Telf.: 667 746 340 /637 794 864

ivansalvado.abans@gmail.com /jordichoren.abans@gmail.com

www.facebook.com/Abans

Firmado por 46734870C IVAN SALVADO (R: B66213554) el día 27/03/2020 con un certificado emitido por AC Representación

Arqueòleg director

Albert Castellà Fabré

Coordinador

Ivan Salvadó Jambrina

A Barcelona 30 de maig de 2019

ABANS SERVEIS CULTURALS

Índex

Fitxa tècnica 4
Motius de la intervenció 5
Localització 6
Marc geogràfic i geològic 7
Síntesi històrica i antecedents arqueològics 8
La primera muralla medieval del segle XIII. 9
Les campanyes de fortificació de la segona meitat del segle XIV. 9
Metodologia 12
Desenvolupament dels treballs arqueològics 13
Conclusions i interpretació 16
Fase 1. Segle XIV 16
Fase 2. Segles XVI-XVII 16
Fase 3. Segona meitat del segle XVII 17
Afectació arqueològica 18
Annexos 20
Annex 1 21
Fitxes 21
Llistat general d'Unitats Estratigràfiques 22
Fitxes d'unitats estratigràfiques 23
Fitxes d'estructures 28
Fitxes de negatius i interestrats 31
Annex 1 33
Documentació fotogràfica 33
Índex de fotografies 34
Annex 2 40
Planimetries 40
Índex de plànols 41

Fitxa tècnica

Nom de la intervenció	Ronda de Sant Antoni, 31
Municipi	Barcelona
Comarca	Barcelonès
Coordenades UTM ETRS89	X 430043.8 / Y 4581448.1
Alçada	15,32 m snm
Tipus de jaciment	Urbà
Tipus d'intervenció	Preventiva
Tipus d'activitat	Documentació
Resultat de la intervenció	Positiu
Cronologia	Segle XIV i segle XVII
Dates de la intervenció	Permís: 14/03/2018 a 15/03/ 2018 Pròrroga: 13/04/2018-16/04/2018
Coordinador	Ivan Salvadó Jambrina
Arqueòleg director	Albert Castellà Fabré
Dibuix de camp	Albert Castellà Fabré
Topografia	ABANS Serveis Culturals, sl
Infografia	Ivan Salvadó Jambrina
Propietat	Ajuntament de Barcelona
Règim jurídic de la finca	Públic
Promoció i finançament	Comunitat de propietaris del núm. 31 de la Ronda de Sant Antoni
Codi	036/18
Superfície total del solar	4,5 m^2
Superfície afectada	3 m^2
Protecció existent	Zona d'interès arqueològic

Motius de la intervenció

La present intervenció arqueològica preventiva es situa a la via pública, davant de la finca de la Ronda de Sant Antoni, 31 (districte de l'Eixample-Barcelona).

En el decurs dels treballs en mina per a la instal·lació d'un clavegueró a la finca núm. 31 de la Ronda de Sant Antoni, els obrers que estaven realitzant l'obra van trobar un mur a 5 metres per sota la cota del carrer. Avisat des de BCASA (Barcelona Cicle de l'Aigua, SA), un tècnic del Servei d'Arqueologia de Barcelona es va desplaçar al lloc de l'obra i va poder comprovar que es tractava d'un tram de la muralla del segle XIV.

Es va demanar a la promoció de l'obra, la comunitat de propietaris del núm. 31 de la Ronda de Sant Antoni, que, mentre es redactava un projecte d'intervenció arqueològica amb l'objectiu de documentar les restes, podien fer les comprovacions necessàries per a poder fer la connexió a un altre clavegueró existent de la mateixa finca. Veient que aquesta possibilitat era factible, es van realitzar els treballs de localització i seguiment de la canonada existent. La finalitat era de poder aprofitar el mateix recorregut. Durant aquests treballs es va poder observar que el tub del clavegueró estava situat damunt la muralla medieval.

Així, doncs, en el primer pou es va localitzar el parament exterior de la muralla que, per la cota, a 5 m per sota del nivell actual de circulació, devia correspondre a la zona del fossat. En el segon pou, es va localitzar la cara interna d'aquest mateix mur, que podria haver estat construït amb encofrat perdut.

La zona afectada és distingida com a d'interès arqueològic i alt valor històric, pel que es fa necessari dur a terme un seguiment dels rebaixos i moviments de terres implícits en l'obra de remodelació que s'ha de dur a terme.

Els treballs de la intervenció arqueològica preventiva van ser portats a terme per l'empresa d'arqueologia **ABANS Serveis Culturals SL**, sota la coordinació tècnica de l'arqueòleg Ivan Salvadó Jambrina i la direcció científica de l'arqueòleg Albert Castellà Fabré.

Localització

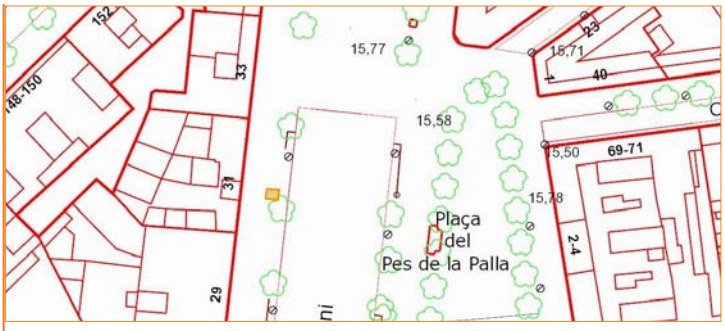

Fig. 1. *Plànol topogràfic de situació de la intervenció. Extret de: www.icc.cat., retocat. Basat en base topogràfica E: 1/1000*

Fig. 2. *Ortofotomapa de situació de la intervenció. Extret de: www.icc.cat., retocat. Basat en base topogràfica E: 1/1000*

Municipi	Barcelona
Comarca	Barcelonès
Context	Zona urbana. Ronda de Sant Antoni 31
Coordenades UTM ETRS89	X 430043.8 / Y 4581448.1
Alçada	15,32 m snm

Marc geogràfic i geològic[1]

La ciutat de Barcelona ocupa un pla inclinat, que s'estén des de la Serra de Collserola a la mar i entre els rius Llobregat i Besòs, amb un subsòl de característiques molt diverses.

La serra de Collserola, així com els turons de Monterols, el Putxet, el Carmel i la Rovira, que s'alineen al peu de la serra, són format per pissarres i gresos intruïts per granitoides i, localment, per calcàries; totes aquestes roques són d'edat paleozoica (entre 500 i 300 milions d'anys). Un sistema de falles esglaona aquests conjunts de roques fins a sota el mar.

Als graons més baixos, sobre les roques paleozoiques, hi ha dipòsits més moderns, del Neogen, en concret del Miocè (entre 25 i 5 milions d'anys) amb abundants restes fòssils marins que es poden observar a Montjuïc, i del Pliocè (entre 5 i 2 milions d'anys que afloren en petits relleus com el Mont Taber, l'indret on s'instal·là el primer assentament romà de la ciutat.

Al pla de Barcelona tots els materials paleozoics, miocens i pliocens són recoberts per dipòsits del Quaternari antic o Plistocè (entre 2 milions d'anys i uns 8.000 anys) damunt dels quals hi ha materials més recents, de l'Holocè (dels darrers 8.000 anys).

Al peu de la serra de Collserola aquests dipòsits són formats per arrossegalls procedents d'aquests relleus i a la part baixa de la ciutat per dipòsits de platja o d'antigues maresmes, que permeten reconstruir el traçat del litoral en diferents moments del passat. A banda i banda del pla de Barcelona i, separats per Montjuïc, s'estenen els deltes del Llobregat i del Besòs.

En aquesta plana completament urbanitzada destaquen varies zones clarament diferenciades, el nucli antic correspon a la primitiva ciutat romana damunt del Mont Tàber (15m s.n.m) proper al mar. El nucli de Montjuïc al sud, que s'aixeca suaument al pla i que cau bruscament sobre el mar fent-se inexpugnable el seu accés des d'aquesta posició, i els ravals més pròxims que s'originaren entorn aquests nuclis.

Per altra banda, tenim tota una sèrie de nuclis poblacionals que, emergits fora de les muralles, acabaran essent absorbits per la ciutat en una de les seves dues importants crescudes (amb la construcció de les muralles del segle XIII o durant l'expansió del segle XIX amb la creació de l'Eixample.

[1] Informació extreta de: http://www.igc.cat/web/files/201010_igc_racab_plafo_fabra.pdf. Consultat el 8 d'abril de 2015

Síntesi històrica i antecedents arqueològics[2]

D'una manera molt resumida, podem dir que el lloc que ens ocupa té un alt interès històric i arqueològic ja que:

1.Es troba dins una de les zones pertanyent a l'*ager* de la ciutat romana.

2.Es troba al límit oest de l'antic barri del Raval, urbanitzat ja des d'època medieval.

3.En aquest punt hi ha un tram de la muralla feta construir a partir de 1368.

4.La muralla medieval (S.XIII-XIV): Entre el segle VI i mitjan segle XI la muralla baix-imperial de Barcelona es reaprofitada, i en els darrers moments d'aquest període, semblaria ser, que hi ha un reforçament del caràcter de plaça forta de la ciutat, amb la refortificació de tres de les portes d'accés a la ciutat (el castell Vell, el castell Nou i el castell de Regomir). L'encara magnífic aspecte i les bones prestacions poliorcètiques i defensives d'aquesta fortificació, fan que sigui escollida com a seu regia de la cort visigoda, que esdevingui plaça forta andalusina, i com seu comtal dels reis francs.

També en aquest darrer moment molts trams de la muralla baiximperial son reaprofitats per adossar noves edificacions privades, fet constatat arqueològicament, així com l'eliminació d'alguns passos de vianants de les portes d'entrada, només deixant oberta l'arcada principal. Extramurs, es produeix un creixement urbanístic considerable amb l'aparició de diversos burgs o ravals a redós de les esglésies, just a les afores de les portes d'entrada a la ciutat. Però és sobretot durant els segles XII i XIII quan Barcelona entra en una etapa de gran creixement urbanístic, amb l'expansió planificada dels burgs (vilanoves dels Còdols, de Sant Pere, del Sant Sepulcre, de la Mar, del carrer Montcada...), gràcies a la iniciativa de la Corona, o bé en relació amb la fundació de nous convents sota la cobertura de les ordres mendicants de franciscans i dominics. Tot aquest creixement urbanístic caldrà integrar-ho dins de la trama urbana de la ciutat, sobretot a nivell defensiu, i és per aquest motiu que s'habiliten nous portals (Pont d'en Campderà, de la Boqueria, del Pou d'en Moranta, de la Drassana, del Born, de la Portaferrissa, de Santa Anna i Jonqueres) a les vies d'entrada fora del nucli murat, configurant-se uns nous límits que marcaran el futur nou traçat del llenç medieval. Malauradament no s'han localitzat arqueològicament cap d'aquests portals, però semblaria ser que la seva configuració aprofitava

[2] Tota la informació presentada en aquest apartat ha estat extreta íntegrament del Projecte d'Intervenció Arqueològica (PIA) redactat pel Servei d'Arqueologia de l'Ajuntament de Barcelona.

els accidents geogràfics (llits de rieres i torrents), les obres públiques (clavegueres o el Rec Comtal), o una combinació d'ambdues.

La primera muralla medieval del segle XIII.

L'any 1285, durant una confrontació amb França, el rei Pere II el Gran ordena fortificar urgentment Barcelona amb murs de tapia i torres de fusta, com es constata a la Crònica de Bernat Desclot, i on pretenia tancar tota la ciutat excepte per la part de mar. Un cop el conflicte bèl·lic decaigué, les tasques de fortificar degudament Barcelona recaigueren en el Consell de Cent, esdevenint en la gran primera obra pública de la qual es feia càrrec. El nou llenç defensiu inclouria alguns portals ja construïts (Boqueria, Portaferrissa o Jonqueres), i n'afegiria de nous com el del Portal Nou l'any 1295. Únicament la documentació escrita de principis del segle XIV permet constatar aquest nou perímetre: Rambla, plaça Catalunya, plaça Urquinaona, passeig de Sant Joan, carrer Trafalgar, Arc de Triomf i Parc de la Ciutadella.

Les campanyes de fortificació de la segona meitat del segle XIV.

Degut a un conflicte bèl·lic amb Castella, l'any 1357 el Consell de Cent decidí refermar i millorar les muralles de finals del XIII, i amb aquest objectiu adquirí tres pedreres a la muntanya de Montjuïc. Els treballs s'iniciaren als dos extrems del front marítim, Sant Daniel i Sant Francesc, i a tocar del monestir de Santa Clara. Semblaria ser que els treballs de finals del segle XIII no van resoldre la defensa d'aquests punts, i fou necessària la seva fortificació urgent. Pel costat de la Rambla es va realitzar el tancament definitiu del clos, potser aprofitant el tancament de finals del XIII, i que va permetre fixar el perímetre de la ciutat vella, exceptuant el Raval. Els treballs constructius a la Rambla foren especialment complexes, incloent el trasllat de la riera. Respecte a l'espai ocupat pel front marítim, atesa l'habilitació d'aquesta zona de la ciutat per nous usos comercials i mercantils, i que comportà la construcció d'edificis específics com la Llotja, determinà que no es tanqués aquest front de la ciutat, tot prioritzant la principal porta d'accés de la ciutat: el mar.

Arqueològicament s'han trobat diversos trams d'aquest llenç (passeig Picasso-parc de la Ciutadella, la Rambla, monument de Colom-torre de les Puces), i que constaten que la muralla es bastí amb un doble full de parament, omplint l'espai intermedi amb la terra extreta del vall o fossat defensiu extern, com el localitzat en el sector de la Rambla. Les torres tindrien una planta semiheptagonal o semioctagonal, o heptagonal en el cas de la Torre de les Puces. Les restes arqueològiques documentades a la Torre de les Puces o torre cantonera de la muralla marítima

i de la Rambla, permeten constatar que la part inferior del mur és compacte, amb un gruix de 3 metres, i uns paraments externs fets amb carreuó regular lligat amb morter de calç. Semblaria ser que el parament extern presentava una pàtina de color ataronjat (òxid de ferro), de funció estètica. Aquest element defensiu fou enderrocat a mitjan del segle XVIII.

Els treballs arqueològics realitzats al Portal de Sant Daniel van permetre documentar la muralla, el portal i el pont del mateix nom, el qual permetia l'accés a la ciutat pel costat oriental. Aquest portal estava flanquejat per dues torres poligonals, i mitjançant el pont de pedra de Sant Daniel es travessava el fossat defensiu que protegia aquest punt. La intervenció realitzada a l'avinguda dels Til·lers del Parc de la Ciutadella permeté documentar els segments de muralla compresos entre el Portal Nou i el Portal de Sant Daniel, a més de dues torres, una de poligonal i una segona quadrangular, separades uns 30m. El pany de muralla presentava una alçada conservada de 2 metres i un gruix de 3 m, i estava feta amb filades horitzontals de carreus regulars i amb un doble full de paredat, farcit amb pedres i morter. En els treballs realitzats al Pla de la Boqueria-Estació Metro Liceu es van localitzar les restes parcials de la torre oriental del portal de la Boqueria, que ja es coneixia des del segle XIII i que fou reconstruït en aquest moment, i que segons les planimetries del projecte d'alineació de la Rambla en el segle XVIII, eren de forma poligonal i de grans dimensions. Molt pròxima, a la plaça de Joaquim Xirau, es localitzà un tram important de la muralla, tradicionalment anomenada de "Jaume I", molt propera al portal d'Escudellers, anomenat antigament de Trentaclaus o dels Ollers. Els materials associats a aquest tram de muralla permeten datar-la entre els segles XIII i XIV. Entre la Rambla i el Portal de l'Àngel, tenint en compte el mètode constructiu i la seva ubicació, es van identificar dos trams de murs que es podrien correspondre a les restes de les fonamentacions de dues torres associades al llenç de muralla aixecada a mitjan del segle XIV, i tradicionalment atribuïda a Jaume I. En un altre tram de la Rambla, cantonada amb el carrer Roca, es documentà el pany de muralla del segle XIV com a part de l'immoble localitzat a la Rambla 108, en concret dos paraments diferents; un realitzat amb grans pedres irregulars de més de 3 metres d'alçada que configuraven la fonamentació, i un segon, emprat a la part vista del llenç, format per carreus lligats amb morter de calç, del qual només es conservaven uns 0,60m. La documentació escrita permet confirmar la grandària i l'abast d'aquestes obres, fet que comportà la participació directa de la totalitat dels ciutadans en els treballs de construcció, tot recolzant als mestres de cases (arquitectes de l'època) i operaris especialitzats. No fou fins el 1368 quan el Consell de Cent demana als ciutadans de Barcelona que col·laborin en la construcció dels nous recintes defensius, tot i que es va executar mitjançant la iniciativa privada, on l'excavació dels diversos trams del vall eren contractats per constructors privats. Els veïns

del barri del Carme (el Raval) exigeixen que s'inclogui el seu barri dins de la zona emmurallada. Aquest barri, ja documentat durant el segle XII, va adquirí una gran notorietat durant el segle XIV, creixent a l'entorn del convent del Carme, del monestir de Natzaret i de l'hospital de Colom. Aquí es va reproduir el mateix model que l'acorregut al segle XIII: un tancament de les vies de comunicació amb possibles elements defensius (com el portal d'en Godai), que es configuraven resseguint els accidents geogràfics de la zona (rieres i torrents). Així el 1368 es comença a construir la muralla dita del Raval. La documentació escrita recuperada permet resseguir el seu traçat: del capdamunt de la Rambla, pujant per l'actual carrer Pelai, fins la plaça Universitat, i d'aquí discorria fins al carrer del Carme amb Riera Alta, creuant carrer Hospital, Cadena i Robador, per tornar a girar vers la Rambla, tot entregant-se a les dues torres del portal de la Boqueria. Aquesta idea original fou modificada entre els anys 1372 i 1378, quan amb la modificació i ampliació de les Drassanes, comportà que el clos murat s'estengués fins a aquest zona, tot incloent aquest edifici, així com el monestir de Sant Pau del Camp i l'Hospital de Sant Llàtzer, fins anar a tancar amb el portal de Tallers. La construcció d'aquest tram de muralla i de les torres es perllongà durant tot el segle XV. Es tracta d'una muralla de pedra, amb talús defensiu, i amb torres tant de planta circular o ultracircular (carrer Pelai i carrer de les Flors), com de quadrades (Drassanes). Aquest canvi de tipologia constructiva permet diferenciar entre les construccions del segle XIV i inicis del XV al sector de Santa Madrona, on es buscà una mateixa integració amb les Drassanes del XIII, i amb la resta del conjunt, des de Sant Pau fins a la Rambla, que serien del segle XV. El tipus de parament també permet diferenciar el seu moment constructiu. Mentre que al sector annex a Drassanes s'empra un carreuó anàleg a la muralla del XIV, el parament de les restes del carrer Pelai estan fets amb pedra de fil i amb uns carreus més grans. Els carreus eren de pedra de Montjuïc, i la part exterior estava encintada. Al llarg del carrer Pelai diverses intervencions arqueològiques han permès documentar part del llenç que tancava el barri del Raval per aquest sector, des de l'actual Rambla fins a la plaça Universitat.

5. La muralla medieval i moderna de Barcelona està declarada Bé cultural d'interès nacional en la categoria de Monument Històric, segons el decret del 20 d'abril de 1949 (BOE 05/05/1949).

Metodologia

Degut a les característiques de l'obra, es va dur a terme un control arqueològic de les obres de rebaix del subsòl, per tal de detectar la presència o no de restes arqueològiques, paleontològiques o patrimonials.

La metodologia aplicada ha estat un control del rebaix de les terres dut a terme pels operaris de l'obra. Un cop detectades la presència de restes arqueològiques, a la present intervenció s'han seguit els mètodes arqueològics tradicionals, basats en el registre de les dades a través del model de fitxa proposat per Harris-Carandini. Aquest consisteix en registrar objectivament els elements i estrats que s'exhumen realitzant una numeració d'aquests en forma d'Unitats Estratigràfiques (UE), que permeten la individualització de cada element.

Cada Unitat Estratigràfica es troba registrada en una fitxa de camp (en aquest cas s'utilitza la dissenyada per l'empresa d'arqueologia ABANS s.l., on s'indica la situació del jaciment, i les característiques de l'estrat (color, textura, consistència, materials que conté, cronologia aproximada, etc...), de l'estructura (tècnica constructiva, materials emprats, mides, etc...), del paviment o de l'element negatiu. Les UE s'han numerat correlativament, iniciant la numeració a 1.

En paral·lel s'ha portat a terme un registre gràfic de les estructures, elements negatius, paviments, estrats o elements singulars que s'han detectat al llarg del procés d'excavació. Aquest registre gràfic s'ha portat a terme mitjançant dibuix arqueològic emprant per a les plantes, alçats, i seccions generals l'escala 1:20. La seva digitalització ha estat realitzada en AutoCAD 2010 . A banda s'ha portat un registre fotogràfic, emprant el sistema digital a color, tant del procés d'excavació com de les Unitats Estratigràfiques (UE) identificades.

El procés d'excavació no ha permès recuperar cap tipus de material arqueològic.

Desenvolupament dels treballs arqueològics

Durant les obres per fe la connexió d'un clavegueró nou de l'edifici número 31 de la Ronda de Sant Antoni (Districte de l'Eixample, Barcelona), al clavegueram central del carrer, es va posar al descobert un tram de la muralla medieval de la ciutat. El rebaix d'aquesta obra fins aquell moment s'havia realitzat sense control arqueològic.

Notificat el Servei d'Arqueologia de Barcelona de l'aparició d'una estructura, es procedí a l'elaboració d'un Projecte d'Intervenció Arqueològica per tal de realitzar la documentació dels treballs i de les restes arqueològiques aparegudes.

Aquests treballs es van realitzar durant el mes de març de 2018, iniciant-se amb la documentació del rebaix efectuat, el qual presentava les parets, sostres i terres revestits amb taulons per garantir l'estabilitat dels perfils.

El rebaix havia consistit en un pou obert a la via pública, a uns 4,70m de distància respecte a la façana de l'edifici, amb unes dimensions d'1,20x1,40m i 4,84m de profunditat.

Des d'aquest pou s'havia excavat un túnel cap a l'edifici (veure planimetria núm. 6). El tram de mina entre l'edifici i el perfil oest del pou tenia un metre d'amplada i 1'10m d'amplada, situant-se a uns dos metres per sota de la cota actual del carrer. Mentre que el tram que anava des del perfil est del pou cap al centre del carrer, continuava a la cota màxima del pou (4'98m), amb les mateixes dimensions de minat, durant una longitud de 1'35m, moment en el qual es va localitzar un mur de carreus que bloquejava el pas i que inicialment es va repicar en confondre'l amb algun servei antic.

En un primer moment, era només visible el parament del mur UE 1, identificat com la muralla del segle XIV, però, en el terra del tram de mina que comunicava el pou amb l'edifici, es va poder constatar la presència d'una altra gran estructura (UE 10), que a partir de la documentació planimètrica antiga, es pot relacionar amb part del conjunt estructural del baluard Nou del segle XVII.

Del mur UE 1, corresponent a la muralla del segle XIV, doncs, tant sols es va poder documentar el parament tancant la mina que anava vers el centre del carrer. Aquest parament es trobava

molt afectat per les obres que es van dur a terme sense control arqueològic. Com es pot observar a les fotografies es va destruir part de quatre filades de carreus, quedant a la vista el nucli intern de l'estructura defensiva.

El pany de muralla (UE 1) localitzat està bastit per filades horitzontals de carreus regulars lligats amb morter de calç de color blanc, de granulometria mitjana i consistència molt compacta. En alguns punts de l'estructura encara resta conservat part de l'encintat de morter que emmarca els carreus. Els carreus documentats tenen una alçada de 26cm i longituds variables (veure foto 1 a 4). Quant al nucli de la muralla es troba farcit amb pedres i abundant morter de calç de color blanc i groguenc, de granulometria mitjana i de gran duresa estructural.

Aquest tram de la muralla descobert presenta una lleu curvatura o retranqueig, i les seves mesures documentades són d'1,10m de longitud, 0,30m d'amplada (en el tram que es va iniciar el seu repicat sense control per l'obra i 1,94m d'alçada.

Un cop identificat el parament UE 1 com la cara exterior de la muralla medieval de la ciutat, quedava patent que el rebaix de l'obra s'havia realitzat a la zona del fossat.

Mentre es netejaven els perfils del pou per poder reconstruir la seqüència estratigràfica dels diferents nivells que s'havien excavat sense control i que restaven parcialment visibles entre els taulons de reforç de les parets, es va posar al descobert la cara interna d'un mur (UE 10).

Aquesta estructura es localitza al perfil oest del pou i es documentà en paral·lel a la cara externa de la muralla (veure plànol núm. 4). El coronament conservat de l'estructura es localitza just per sota de la base de taulons de la mina excavada que uneix l'edifici número 31 amb el pou, i queda afectat per l'arrasament UE 11, relacionable amb l'enderroc de les muralles de la ciutat a finals del segle XIX.

Després de comunicar la troballa al Servei d'Arqueologia de l'Ajuntament de Barcelona, aquest va autoritzar (un cop es va assegurar la zona degudament) l'excavació del petit perfil de terra que restava entre el forat del pou i el mur UE 10, i que s'havia deixat com a base de l'encofrat de fusta que assegurava la mina, per tal de poder recuperar el màxim d'informació perduda respecte a l'estratigrafia i l'estructura UE 10.

Es va poder constatar com s'havia perdut l'estratigrafia que hauria funcionat a cotes superiors amb el mur UE 10 i que el perfil estratigràfic que podíem documentar quedava afectat pel seu rebaix constructiu (UE 12).

El mur UE 10 es una estructura de gran envergadura, bastida a l'encofrat perdut dins el rebaix UE 12, format per pedres desbastades lligades amb abundant morter de calç de color blanc, de granulometria mitjana i consistència molt compacta. Les mesures documentades d'aquest mur són d'1,40m de longitud, una amplada total de 2,48m i 2,52m d'alçada, tot continuant fora dels límits de la intervenció (veure foto 5 a 8).

A partir de la superposició de la planta d'aquesta estructura sobre la planimetria antiga de la ciutat, s'ha pogut interpretar com a part de l'estructura del denominat baluard Nou, bastit al segle XVII (veure plànols núm. 2 i núm. 3).

Quant al perfil estratigràfic, es va poder constatar la presència d'un seguit de nivells abocats a l'interior del fossat i que a través de l'observació dels espais existents entre els taulons que reforçaven les parets de la mina, sembla que s'adossarien a la muralla UE 1. Es tracta d'un seguit de nivells de sorres i argiles de poca potència (UE 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 i 9) que no van aportar materials arqueològics de cap tipus, segurament degut al poc marge que es va poder excavar dins els límits de la intervenció. Tanmateix, a partir de les escasses relacions estratigràfiques observades i seguint la seriació crono-ocupacional coneguda del fossat medieval de la ciutat, podríem situar la seva formació a l'època moderna, entre el segle XVI i la primera meitat del segle XVII, moment en què es construiria el baluard Nou (UE 10).

Ja en el moment inicial dels treballs, s'havia desestimat la continuació del minat per poder instal·lar el nou clavegueró de l'edifici i, com alternativa, s'havia anat realitzant els treballs necessaris per aprofitar el traçat de l'antic clavegueró, el qual passava per sobre de les estructures. En un primer moment es va dir que s'hauria de realitzar la documentació d'aquests elements en cas d'aparèixer en aquest segon pou, però aquestes feines no es van poder dur a terme, ja que l'actuació s'ha vist condicionada per les mesures de seguretat, que no eren les òptimes per l'alt risc d'esllavissament de la terra dels perfils. Tanmateix, a partir de l'observació realitzada, es va poder observar l'aparició d'una estructura en aquest segon pou, que es corresponia amb la continuació del mur UE 10.

Conclusions i interpretació

La present intervenció arqueològica preventiva es situa a la Ronda de Sant Antoni 31, al districte de l'Eixample de Barcelona.

En el decurs dels treballs en mina per a la instal·lació d'un clavegueró a la finca núm. 31 de la Ronda de Sant Antoni, els obrers que estaven realitzant l'obra van trobar un mur a 5 metres per sota la cota del carrer. Avisat des de BCASA (Barcelona Cicle de l'Aigua, SA), un tècnic del Servei d'Arqueologia de Barcelona es va desplaçar al lloc de l'obra i va poder comprovar que es tractava d'un tram de la muralla del segle XIV.

A més, durant la neteja dels perfils del pou amb mina es va poder documentar un mur de grans dimensions estructurals situat aproximadament a uns 2,50m de distància respecte el tram de muralla descobert.

Fase 1. Segle XIV

Aquesta fase cronològica la tenim representada per un petit tram de la cara externa de la muralla del segle XIV, amb unes dimensions d'1,10m de longitud i 1,94m d'alçada. El parament localitzat es documenta bastit per filades horitzontals de carreus regulars lligats amb morter de calç de color blanc, granulometria mitjana i consistència molt compacta.

Per la cota a la que el localitzem, aquest parament seria vist a la part interior del fossat de la ciutat, el fons del qual no hem pogut localitzar degut a les dimensions de la intervenció.

Fase 2. Segles XVI-XVII

Tot i que no podem concretar la seva datació per la manca de materials arqueològics, durant la intervenció s'ha pogut documentar parcialment diversos abocaments dins l'espai del fossat original, els quals són previs a la construcció del baluard.

A partir de la seriació estratigràfica coneguda de l'evolució del fossat i les muralles de la ciutat, podríem situar la seva formació en època moderna, sense poder aportar cap nova informació al respecte.

Fase 3. Segona meitat del segle XVII

Dins aquest moment cronològic tenim el mur UE 10, estructura de grans dimensions estructurals, bastit per filades de pedres desbastades lligades amb abundant morter de calç de color blanc, granulometria mitjana i consistència molt compacta. Les mesures documentades d'aquest mur són d'1,40m de longitud, una amplada total de 2,48m i 2,52m d'alçada.

Aquest mur s'interpreta com a part estructural del baluard Nou, probablement construït al segle XVII, que es situaria en aquest sector de la ciutat.

En aquest tram de la muralla els baluards es comencen a construir cap a mitjans del segle XVII, com és el cas del baluard de Sant Antoni (1644). Creiem que el baluard Nou molt probablement també es construiria en aquest moment històric, dins el marc del conflicte amb França i la guerra dels Segadors.

Afectació arqueològica

Les tasques de documentació han permès deixar al descobert part d'un tram de la muralla del segle XIV i un mur de grans dimensions que podria formar part del Baluard Nou del segle XVII. Degut a la dinàmica de obra es feu necessari el seu rebliment indefinit.

Per aquest motiu es demanà el permís de rebliment indefinit de les següents estructures:

Llistat d' UEs afectades

UE	Estructura	Afectació	Cronologia
1	Muralla	Rebliment Indefinit	S. XIV
10	Mur del baluard	Rebliment Indefinit	S. XVII

Bibliografia

- CARANDINI, A. (1997): *Historias en la tierra. Manual de excavación arqueològica*. Editorial Crítica. Barcelona.
- CARRERAS CANDI, ED (1982): Gran Geografia Comarcal de Catalunya, vol VIII. Barcelona.
- HARRIS, E. (1991): *Principios de estratigrafía arqueològica*. Editorial Crítica. Barcelona.
- INSTITUT CARTOGRÀFIC DE CATALUNYA (n.d): Mapa de Barcelona. Baixat el dia 16-03-2018 a http://www.icc.cat/vissir3/
- Carta Arqueològica de Barcelona (http://cartaarqueologica.bcn.cat/) Consultat el 01 de maig de 2019
- http://www.igc.cat/web/files/201010_igc_racab_plafo_fabra.pdf. Consultat el 08/04/2015

Annexos

Annex 1

Fitxes

Núm	Sector	Àmbit	Sondeig	Definició	Cronologia
1		Pou 1		Muralla	Segle XIV
2		Pou 1		Estrat d'abocament	Segle XVI - mitians segle XVII
3		Pou 1		Estrat d'abocament	Segle XVI - mitians segle XVII
4		Pou 1		Estrat d'abocament	Segle XVI - mitians segle XVII
5		Pou 1		Estrat d'abocament	Segle XVI - mitians segle XVII
6		Pou 1		Estrat d'abocament	Segle XVI - mitians segle XVII
7		Pou 1		Estrat d'abocament	Segle XVI - mitians segle XVII
8		Pou 1		Estrat d'abocament	Segle XVI - mitians segle XVII
9		Pou 1		Estrat d'abocament	Segle XVI - mitians segle XVII
10		Pou 1 i 2		Mur	Segona meitat segle XVII
11		Pou 1 i 2		Negatiu d'arrassament	Finals del segle XIX
12		Pou 1 i 2		Negatiu de construcció	Segona meitat segle XVII

Fitxes d'unitats estratigràfiques

UE	2	Sector		Àmbit	Pou 1	Sondeig	
Definició	Estrat d'abocament	Color	Marró	Textura	Sorrenca	Potència (m)	→0,30
Consistència	Compacta	Cronologia	Segle XVI - mitjans segle XVII	Criteri de datació	Absoluta per documentació		

Descripció	Estrat de terra de color marró, de textura sorrenca i consistència compacta, barrejada amb algunes pedres de mida petita. Part de l'estrat està tapat per taulons a causa de la intivació del pou 1. S'adossa a la muralla UE 1 i queda afectat pel negatiu UE 12.
Interpretació	Abocament dins del fossat medieval previ a la construcció del baluard.
Ref. fotogràfica	036-18_001-006

Igual a	Cobreix a 3
Adossat a 1	Reomple a
En contacte amb Tallat per 12	Se li adossa Cobert per
Se li assenta	

UE	3	Sector		Àmbit	Pou 1	Sondeig	
Definició	Estrat d'abocament	Color	Groc	Textura		Potència (m)	0,40-0,48
Consistència	Compacta	Cronologia	Segle XVI - mitjans segle XVII	Criteri de datació	Relativa per estratigrafia		

Descripció	Estrat compost per una capa de pedres de mida gran, mitjana i petita, barrejades amb morter de calç de color groguenc, granulometria mitjana i força desfet.
Interpretació	Abocament dins del fossat medieval previ a la construcció del baluard.
Ref. fotogràfica	036-18_001-006

Igual a	Cobreix a 4
Adossat a 1	Reomple a
En contacte amb Tallat per 12	Se li adossa Cobert per 2
Se li assenta	

UE	4	Sector		Àmbit	Pou 1	Sondeig	
Definició	Estrat d'abocament	Color	Marró	Textura	Sorrenca	Potència (m)	0,10-0,20
Consistència	Compacta	Cronologia	Segle XVI - mitjans segle XVII	Criteri de datació	Relativa per estratigrafia		
Descripció	Estrat de terra de color marró, de textura sorrenca i consistència compacta, barrejada amb alguns carbons.						
Interpretació	Abocament dins del fossat medieval previ a la construcció del baluard.						
Ref. fotogràfica	036-18_001-006						

Igual a	Cobreix a 5
Adossat a 1	Reomple a
En contacte amb	Se li adossa
Tallat per 12	Cobert per 3
Se li assenta	

UE	5	Sector		Àmbit	Pou 1	Sondeig	
Definició	Estrat d'abocament	Color	Gris clar	Textura	Terrosa	Potència (m)	0,02-0,12
Consistència	Flonja	Cronologia	Segle XVI - mitjans segle XVII	Criteri de datació	Relativa per estratigrafia		
Descripció	Estrat compost per una capa de cendra de color gris clar, de textura terrosa i consistència flonja.						
Interpretació	Abocament dins del fossat medieval previ a la construcció del baluard.						
Ref. fotogràfica	036-18_001-006						

Igual a	Cobreix a 6
Adossat a 1	Reomple a
En contacte amb	Se li adossa
Tallat per 12	Cobert per 4
Se li assenta	

UE	6	Sector		Àmbit	Pou 1	Sondeig	
Definició	Estrat d'abocament	Color	Marró	Textura	Sorrenca	Potència (m)	0,06-0,20
Consistència	Compacta	Cronologia	Segle XVI - mitjans segle XVII	Criteri de datació	Relativa per estratigrafia		
Descripció	Estrat de terra de color marró, de textura sorrenca i consistència compacta, barrejada amb alguns carbons i restes de morter de calç.						
Interpretació	Abocament dins del fossat medieval previ a la construcció del baluard.						
Ref. fotogràfica	036-18_001-006						

Igual a	Cobreix a 7
Adossat a 1	Reomple a
En contacte amb	Se li adossa
Tallat per 12	Cobert per 5
Se li assenta	

UE	7	Sector		Àmbit	Pou 1	Sondeig	
Definició	Estrat d'abocament	Color	Marró	Textura	Sorrenca	Potència (m)	0,25-0,40
Consistència	Compacta	Cronologia	Segle XVI - mitjans segle XVII	Criteri de datació	Relativa per estratigrafia		
Descripció	Estrat de terra de color marró, de textura sorrenca de matriu argilosa, i consistència molt dura, barrejat amb algunes pedres de mida petita.						
Interpretació	Abocament dins del fossat medieval previ a la construcció del baluard.						
Ref. fotogràfica	036-18_001-006						

Igual a	Cobreix a 8
Adossat a 1	Reomple a
En contacte amb	Se li adossa
Tallat per 12	Cobert per 6
Se li assenta	

UE	8	Sector		Àmbit	Pou 1	Sondeig	
Definició	Estrat d'abocament	Color	Marró clar	Textura	Sorrenca	Potència (m)	0,30-0,40
Consistència	Compacta	Cronologia	Segle XVI - mitjans segle XVII	Criteri de datació	Relativa per estratigrafia		
Descripció	Estrat de terra de color marró clar, de textura sorrenca de matriu argilosa, i consistència molt dura, barrejat amb algunes pedres de mida petita.						
Interpretació	Abocament dins del fossat medieval previ a la construcció del baluard.						
Ref. fotogràfica	036-18_001-006						

Igual a	Cobreix a 9
Adossat a 1	Reomple a
En contacte amb	Se li adossa
Tallat per 12	Cobert per 7
Se li assenta	

UE	9	Sector		Àmbit	Pou 1	Sondeig	
Definició	Estrat d'abocament	Color	Marró	Textura	Sorrenca	Potència (m)	→0,22
Consistència	Compacta	Cronologia	Segle XVI - mitjans segle XVII	Criteri de datació	Relativa per estratigrafia		
Descripció	Estrat de terra de color marró, de textura sorrenca i consistència compacta, barrejada amb pedres de mida mitjana i petita.						
Interpretació	Abocament dins del fossat medieval previ a la construcció del baluard.						
Ref. fotogràfica	036-18_001-006						

Igual a	Cobreix a
Adossat a 1	Reomple a
En contacte amb	Se li adossa
Tallat per 12	Cobert per 8
Se li assenta	

Fitxes d'estructures

UE	1	Sector		Sondeig		Àmbit	Pou 1	MR
Definició	Muralla			Ampl/Long/Alç (m)	→0,30 / →1,10 / →1,94	Orientació	N-S
Tipus de parament	Carreuada			Tècnica constructiva	Maçoneria		
Tipus de filades	Regulars			Criteri de datació	Absoluta per documentació		
Ref. fotogràfica	036-18_008-052			Cronologia	Segle XIV		

Descripció El pany de muralla localitzat està bastit per filades horitzontals de carreus regulars lligats amb morter de calç de color blanc, granulometria mitjana i consistència molt compacta. En alguns punts de l'estructura encara resta conservat el revestiment de morter que uneix les juntes dels carreus. Els carreus documentats tenen una alçada de 26cm i longituds variables. Presenta una lleu curvatura, i les seves mesures documentades són d'1,10m de longitud, 0,30m d'amplada i 1,94m d'alçada.
La part interna de la muralla es troba farcida amb pedres i abundant morter de calç de color blanc i groguenc, de granulometria mitjana i de gran duresa estructural.

Interpretació Parament extern de la muralla medieval

Tipus de teula	Àrab ☐ Tegula ☐ Imbrex ☐
Materials	☐ Argila ☐ Ceràmica ☐ Graves ☐ Maó ☑ Morter ☑ Pedra ☐ Terra ☐ Teula ☐ Tova ☐ Rajoles ☐
Components del morter	☑ Calç ☐ Carbons ☐ Cendra ☐ Ceràmica ☐ Graves ☑ Terra ☐ Xamota ☐
Granulometria	☑ Fina (0-2 mm) ☐ Mitjana (2-5 mm) ☐ Grossa (+5mm)
Tipus de pedres	☐ Carreuons ☑ Carreus ☐ Còdols ☐ Desbastades ☐ Sense treballar
Dimensions	☐ Petita (0-10cm) ☐ Mitjana (10-30 cm) ☑ Gran (→30cm)
Tipus de maons	☐ Massissos ☐ Totxo — Dimensions Gruix /Ampl./long. (cm) / /

Igual a	
Solidari amb	
Cobert per	
Tallat per	
Se li adossa	2,3, 4, 5, 6, 7, 8, 9
Adossat a	
Reomplert per	
Reomple a	
Assentat a	
Se li assenta	
Tapia a	
Tapiat per	

UE	10	Sector		Sondeig		Àmbit	Pou 1i 2	MR	
Definició	Mur			Ampl/Long/Alç (m)	2,48 / →1,40 / →2,52	Orientació	N-S		
Tipus de parament	Encofrat perdut			Tècnica constructiva	Encofrat				
Tipus de filades	Irregulars			Criteri de datació	Relativa per documentació				
Ref. fotogràfica	036-18_053-088			Cronologia	Segona meitat segle XVII				

Descripció: Mur de grans dimensions estructurals, construït a l'encofrat perdut dins el rebaix UE 12, amb una orientació N-S. L'estructura es troba bastida per filades regulars de pedres desbastades, de mida gran, mitjana i petita, lligades amb abundant morter de calç de color blanc, granulometria mitjana i consistència molt compacta.

Interpretació: Mur estructural del baluard Nou.

Tipus de teula	Àrab ☐ Tegula ☐ Imbrex ☐
Materials	☐ Argila ☐ Ceràmica ☐ Graves ☐ Maó ☑ Morter ☑ Pedra ☐ Terra ☐ Teula ☐ Tova ☐ Rajoles ☐
Components del morter	☑ Calç ☐ Carbons ☐ Cendra ☐ Ceràmica ☑ Graves ☐ Terra ☐ Xamota ☐
Granulometria	☑ Fina (0-2 mm) ☐ Mitjana (2-5 mm) ☐ Grossa (+5mm)
Tipus de pedres	☐ Carreuons ☐ Carreus ☐ Còdols ☑ Desbastades ☐ Sense treballar
Dimensions	☑ Petita (0-10cm) ☑ Mitjana (10-30 cm) ☑ Gran (→30cm)
Tipus de maons	☐ Massissos ☐ Totxo — Dimensions: Gruix /Ampl./long. (cm) / /

Igual a	
Solidari amb	
Cobert per	
Tallat per	11
Se li adossa	
Adossat a	
Reomplert per	
Reomple a	
Assentat a	12
Se li assenta	
Tapia a	
Tapiat per	

Fitxes de negatius i interestrats

UE	11	Sector		Àmbit	Pou 1 i 2	Sondeig	
Definició	Negatiu d'arrassament	F.Planta	-	F. secció	-	Profunditat (m)	-
Orientació	-	Cronologia	Finals del segle XIX	Criteri de datació	Absoluta per documentació		
Descripció	Arrasament horitzontal que afecta l'estructura UE 10.						
Interpretació	Arrasament produit per l'enderrocament de les muralles						
Ref. fotogràfica	036-18_001-006						

Igual a	Reomplert per
Talla a	Se li adossa
10	
Contemporani a	Cobert per
Tallat per	Se li assenta

UE	12	Sector		Àmbit	Pou 1 i 2	Sondeig	
Definició	Negatiu de construcció	F.Planta	-	F. secció	-	Profunditat (m)	→2,52
Orientació	N-S	Cronologia	Segona meitat segle XVII	Criteri de datació	Relativa per documentació		
Descripció	Rebaix constructiu que afecta a l'estratigrafia que rebleix el fossat medieval, per bastir a l'encofrat perdut l'estructura UE 10.						
Interpretació	Rebaix constructiu del baluard.						
Ref. fotogràfica	036-18_053-088						

Igual a	Reomplert per
Talla a	Se li adossa
2,3,4,5,6,7,8,9	
Contemporani a	Cobert per
Tallat per	Se li assenta
	10

Annex 1

Documentació fotogràfica

Índex de fotografies

Foto 1. Vista general del parament extern de la muralla UE 1.
Foto 2. Vista de detall del parament extern de la muralla UE 1.
Foto 3. Vista general del parament extern de la muralla UE 1.
Foto 4. Vista de detall del parament extern de la muralla UE 1.
Foto 5. Vista del parament intern de l'estructura defensiva UE 10.
Foto 6. Vista de la cota d'arrasament de l'estructura defensiva UE 10.
Foto 7. Vista de la cota d'arrasament de l'estructura defensiva UE 10 i del seu parament exterior.
Foto 8. Vista de la cota d'arrasament de l'estructura defensiva UE 10 i del seu parament interior.

Inventari fotogràfic del disc annex

1. Pou 1 (036-18_001-006)
2. Pou 2 (036-18_007)
3. Muralla baix medieval UE1 (036-18_008-052)
4. Estructura UE 10 (036-18_053-088)
5. Perfils estratigràfics pou 1 (036-18_089-106)

Foto 1. Vista general del parament extern de la muralla UE 1.

Foto 2. Vista de detall del parament extern de la muralla UE 1.

Foto 3. Vista general del parament extern de la muralla UE 1.

Foto 4. Vista de detall del parament extern de la muralla UE 1.

Foto 5. Vista del parament intern de l'estructura defensiva UE 10.

Foto 6. Vista de la cota d'arrasament de l'estructura defensiva UE 10.

Foto 7. Vista de la cota d'arrasament de l'estructura defensiva UE 10 i del seu parament exterior.

Foto 8. Vista de la cota d'arrasament de l'estructura defensiva UE 10 i del seu parament interior.

Annex 2

Planimetries

Índex de plànols

1- Plànol de localització E: 1/1000. A3

2- Topografia actual sobre "*El lever-nivelé de la place de Barcelona*" (1823-1827). Fulls núm.15-16. Fons del *Service Historique de la Défense. Chateau de Vincennes*. E: 1/500. A3

3- Topografia actual i restes arqueològiques sobre "*El lever-nivelé de la place de Barcelona*" (1823-1827). Fulls núm.15-16. Fons del *Service Historique de la Défense. Chateau de Vincennes*. E: 1/100. A3

4- Planta de detall de les estructures: UE 1 i UE 10. E: 1/20. A3

5- Alçat A-A'. E: 1/20. A3

6- Secció B-B'. E: 1/50. A3

7- Secció C-C' del perfil del pou darrera dels taulons d'apuntalament. E: 1/20. A3

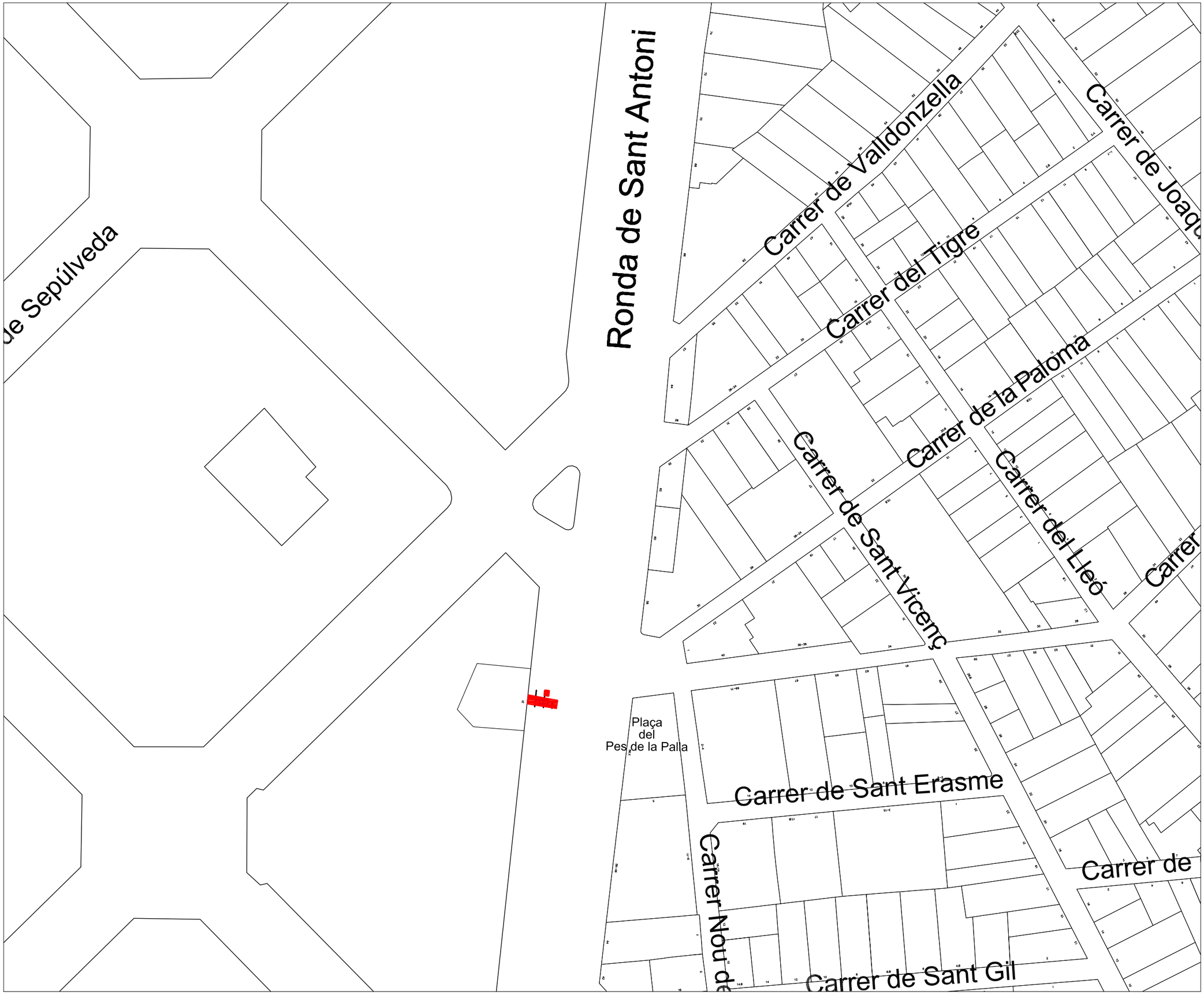

ABANS
SERVEIS CULTURALS

UBICACIÓ

LLEGENDA

Zona afectada

INTERVENCIÓ
Intervenció arqueològica a la Ronda de Sant Antoni, 31 (Barcelona, Barcelonès).

TÍTOL
Plànol de localització

DIRECTOR
Albert Castellà Fabré

PLANIMETRIA
Ivan Salvadó Jambrina

Nº EXPEDIENT	CODI
470 K121 NB-2018/1-21649	036/18
470 K121 NB-2018/2-21805	

DATA
Març de 2018

BASE TOPOGRÀFICA
ICGC 1:5000 Sistema de referència ETRS89

ESCALA
1:1000
0 10 20 40 m

NÚM
1

CLIENT
Comunitat de propietaris del núm. 31 de la Ronda de St Antoni

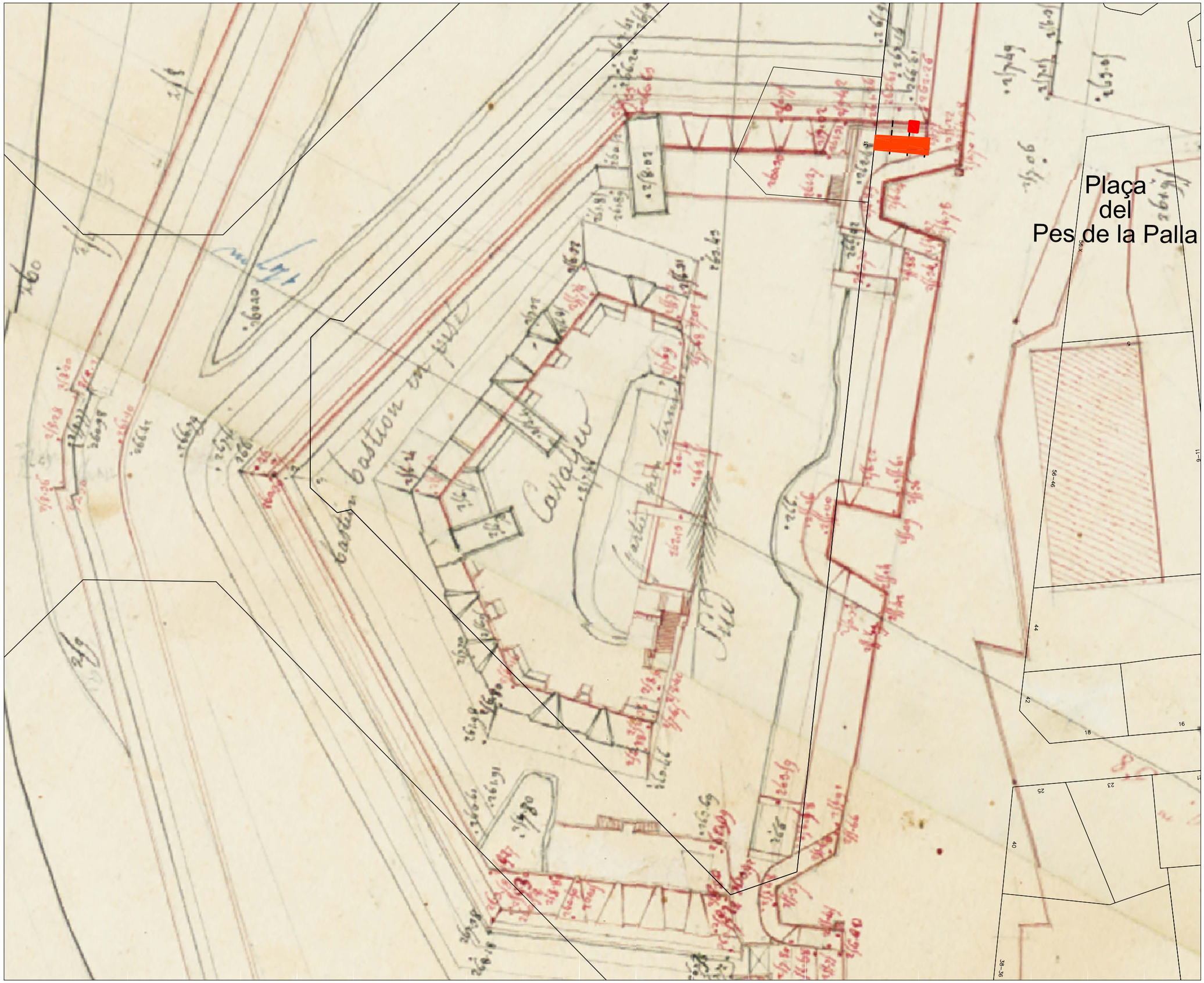

ABANS
SERVEIS CULTURALS

UBICACIÓ

LLEGENDA

Zona afectada

INTERVENCIÓ
Intervenció arqueològica a la Ronda de Sant Antoni, 31 (Barcelona, Barcelonès).

TÍTOL
Topografia actual sobre"El lever-nivelé de la place de Barcelona" (1823-1827). Fulls núm. 15 i 16.Fons del Service Historique de la Défense. Chateau de Vincennes.

DIRECTOR
Albert Castellà Fabré

PLANIMETRIA
Ivan Salvadó Jambrina

Nº EXPEDIENT
470 K121 NB-2018/1-21649
470 K121 NB-2018/2-21805

CODI
036/18

DATA
Març de 2018

BASE TOPOGRÀFICA
ICGC 1:5000 Sistema de referència ETRS89

ESCALA
1:500
0 5 10 20 m

NÚM
2

CLIENT
Comunitat de propietaris del núm. 31 de la Ronda de St Antoni

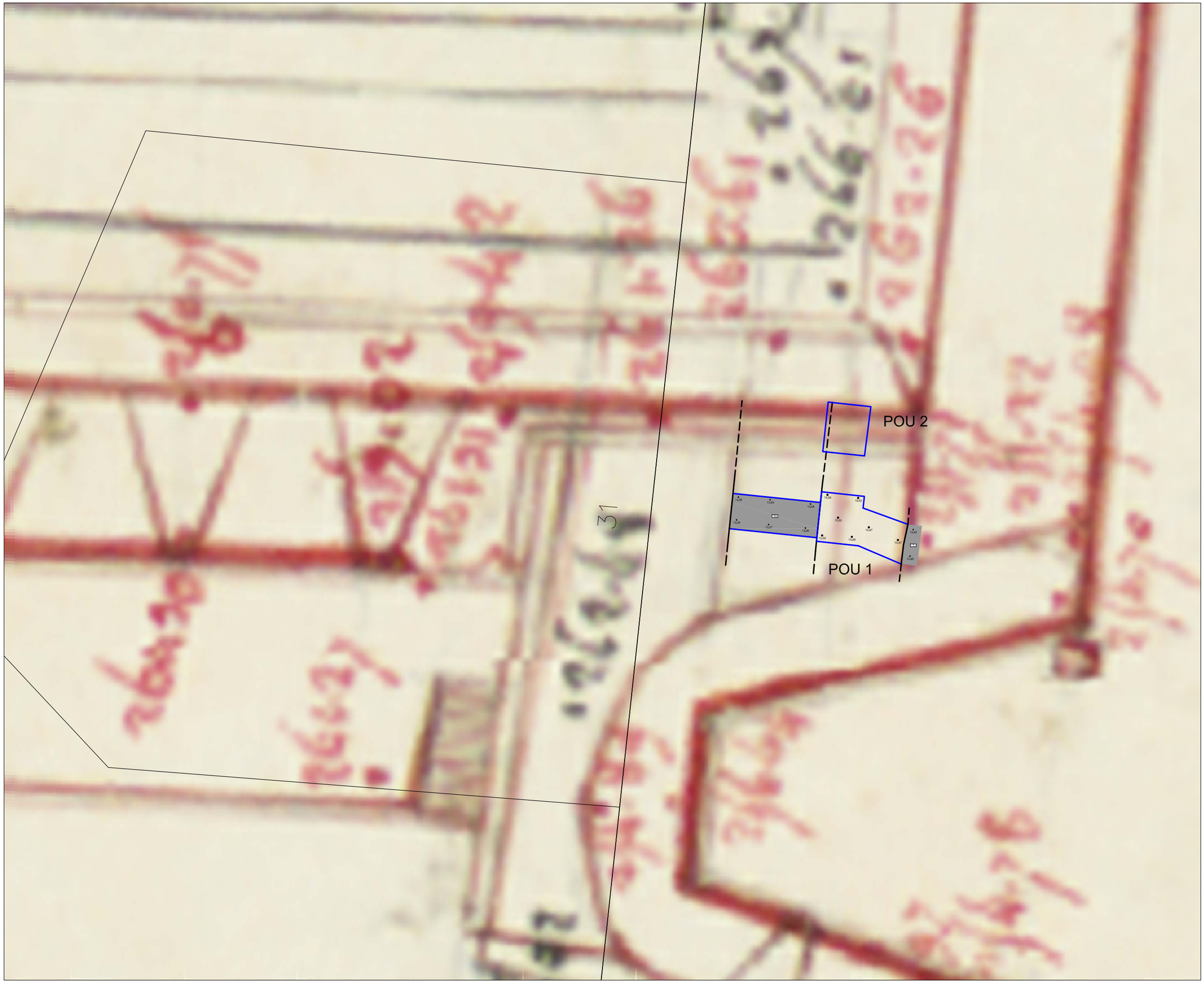

ABANS
SERVEIS CULTURALS

UBICACIÓ

LLEGENDA

- Zona afectada
- Estructures en planta
- Límits pou d'accès i mina

INTERVENCIÓ
Intervenció arqueològica a la Ronda de Sant Antoni, 31 (Barcelona, Barcelonès).

TÍTOL
Topografia actual i restes arqueològiques sobre"El lever-nivelé de la place de Barcelona" (1823-1827). Fulls núm. 15 i 16.Fons del Service Historique de la Défense. Chateau de Vincennes.

DIRECTOR
Albert Castellà Fabré

PLANIMETRIA
Ivan Salvadó Jambrina

Nº EXPEDIENT	CODI
470 K121 NB-2018/1-21649	036/18
470 K121 NB-2018/2-21805	

DATA
Març de 2018

BASE TOPOGRÀFICA
ICGC 1:5000 Sistema de referència ETRS89

ESCALA
1:100

NÚM	CLIENT
3	Comunitat de propietaris del núm. 31 de la Ronda de St Antoni

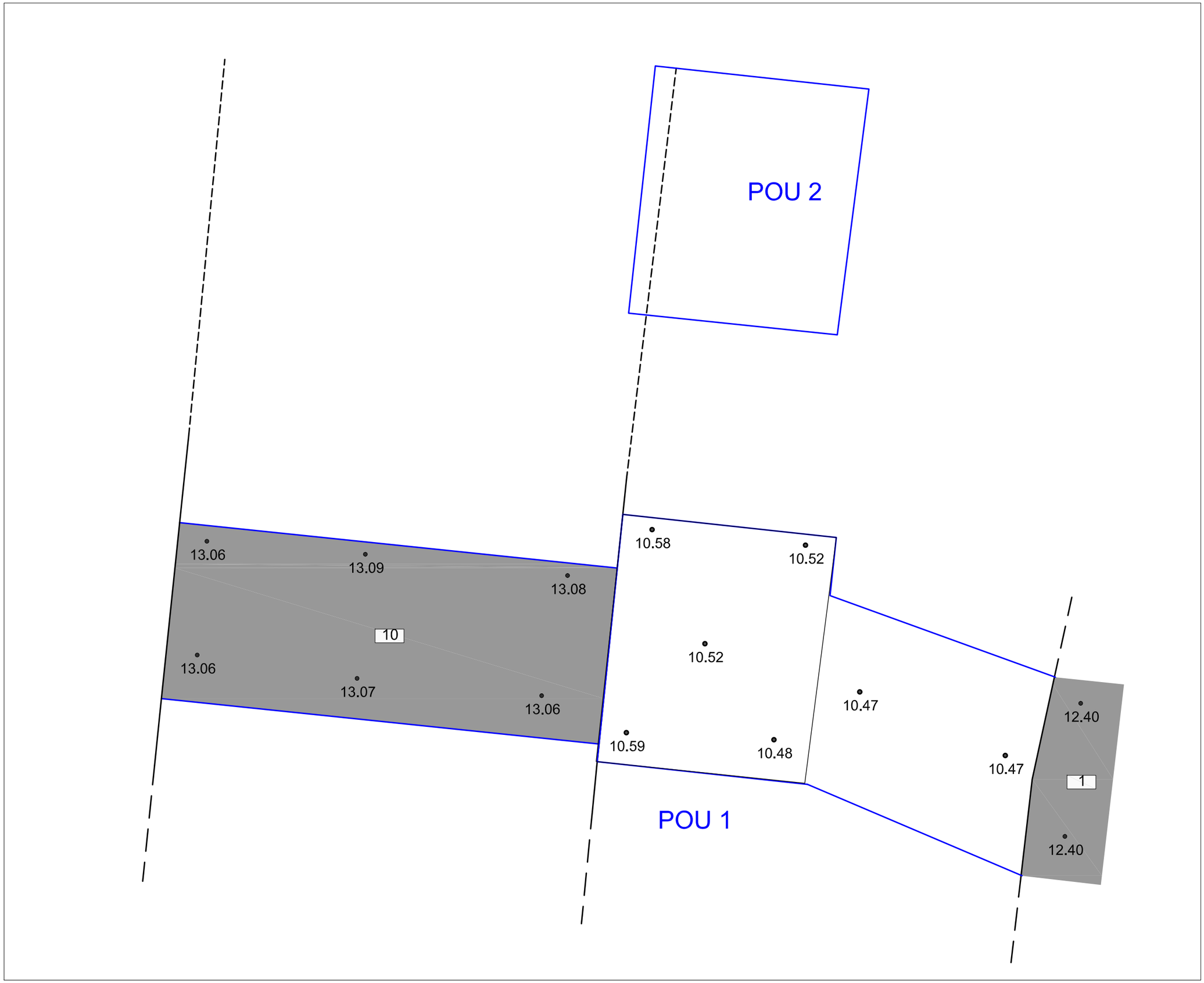

ABANS
SERVEIS CULTURALS

UBICACIÓ

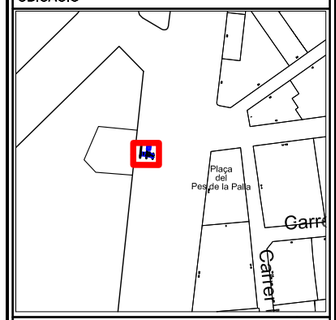

LLEGENDA

- Zona afectada
- Estructures en planta
- Límits pou d'accès i mina

INTERVENCIÓ
Intervenció arqueològica a la Ronda de Sant Antoni, 31 (Barcelona, Barcelonès).

TÍTOL
Planta de detall de les estructures: UE 1 i UE 10.

DIRECTOR
Albert Castellà Fabré

PLANIMETRIA
Ivan Salvadó Jambrina

Nº EXPEDIENT
470 K121 NB-2018/1-21649
470 K121 NB-2018/2-21805

CODI
036/18

DATA
Març de 2018

BASE TOPOGRÀFICA
ICGC 1:5000 Sistema de referència ETRS89

ESCALA
1:20

NÚM
4

CLIENT
Comunitat de propietaris del núm. 31 de la Ronda de St Antoni

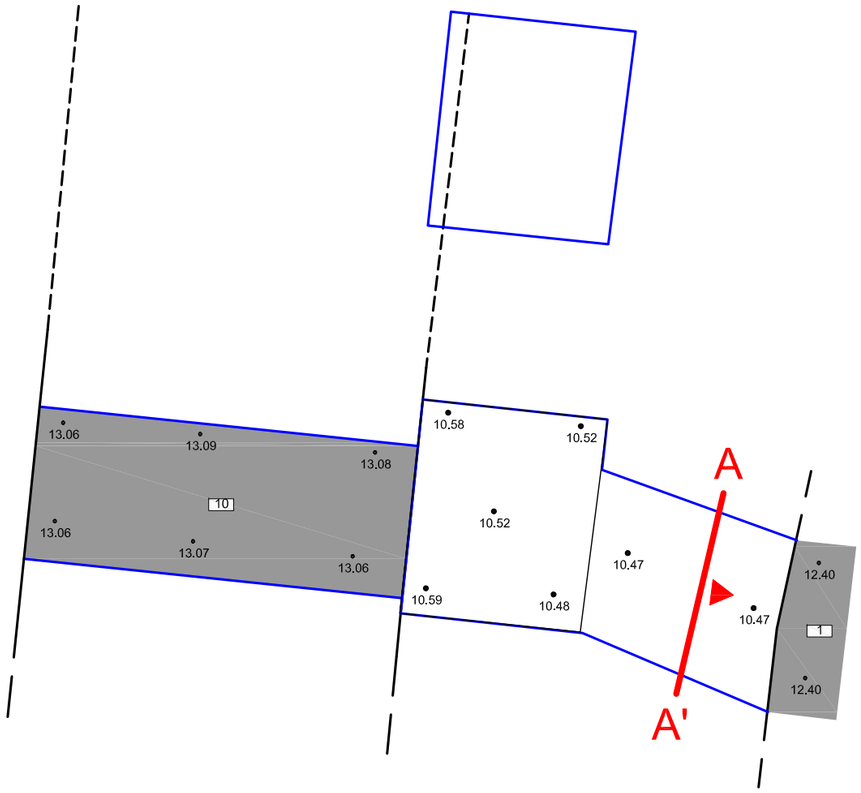

S/E

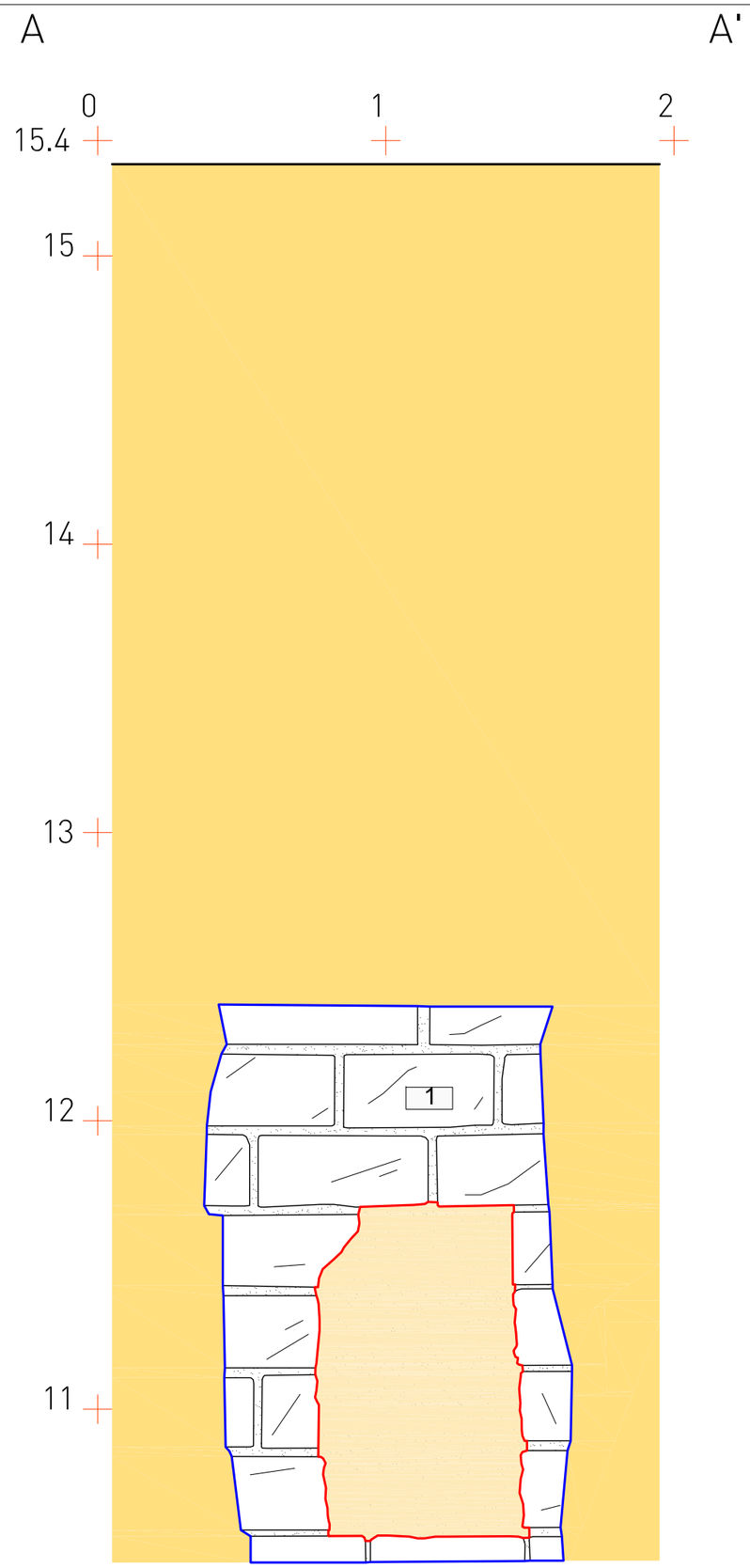

ABANS
SERVEIS CULTURALS

UBICACIÓ

LLEGENDA

- Límits pou d'accès i mina
- Morter de calç
- Zona afectada per l'obra
- Estructures en planta

INTERVENCIÓ
Intervenció arqueològica a la Ronda de Sant Antoni, 31 (Barcelona, Barcelonès).

TÍTOL
Alçat A-A'

DIRECTOR
Albert Castellà Fabré

PLANIMETRIA
Ivan Salvadó Jambrina

Nº EXPEDIENT
470 K121 NB-2018/1-21649
470 K121 NB-2018/2-21805

CODI
036/18

DATA
Març de 2018

BASE TOPOGRÀFICA
ICGC 1:5000 Sistema de referència ETRS89

ESCALA
1:20

NÚM
5

CLIENT
Comunitat de propietaris del núm. 31 de la Ronda de St Antoni

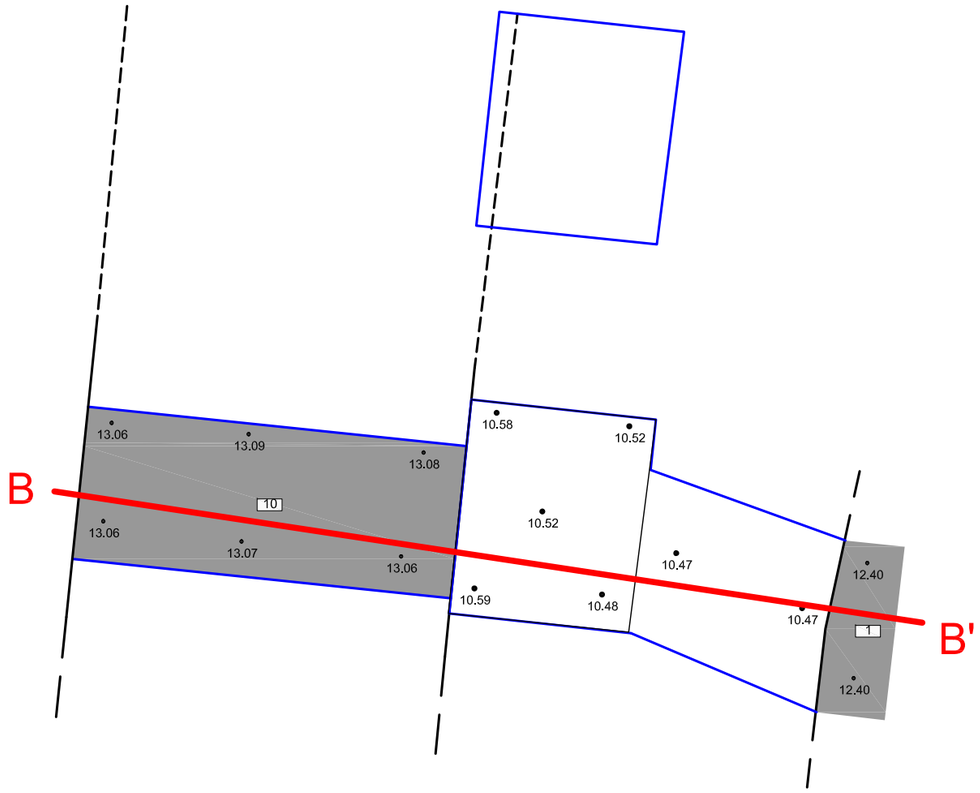

S/E

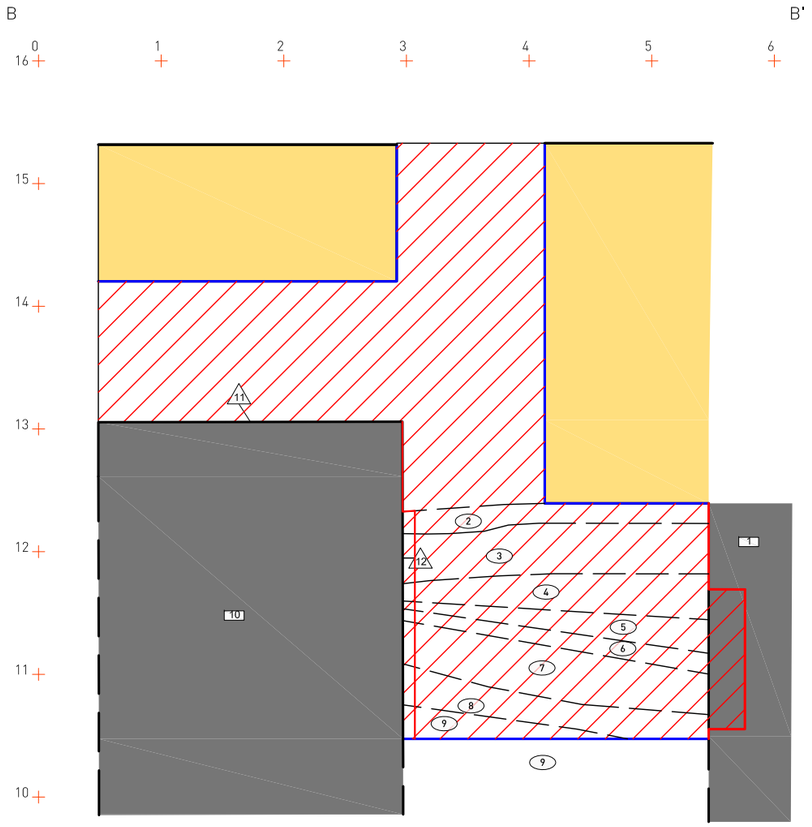

ABANS
SERVEIS CULTURALS

UBICACIÓ

LLEGENDA

- Límits pou d'accès i mina
- Estructures en secció
- Estratigrafia no accessible
- Àrea excavada sense control
- Estructures en planta

INTERVENCIÓ
Intervenció arqueològica a la Ronda de Sant Antoni, 31 (Barcelona, Barcelonès).

TÍTOL
Secció B-B' amb reconstrucció de l'estratigrafia vista als perfils.

DIRECTOR
Albert Castellà Fabré

PLANIMETRIA
Ivan Salvadó Jambrina

Nº EXPEDIENT	CODI
470 K121 NB-2018/1-21649	036/18
470 K121 NB-2018/2-21805	

DATA
Març de 2018

BASE TOPOGRÀFICA
ICGC 1:5000 Sistema de referència ETRS89

ESCALA
1:50

0 0,5 1 2 m

NÚM
6

CLIENT
Comunitat de propietaris del núm. 31 de la Ronda de St Antoni

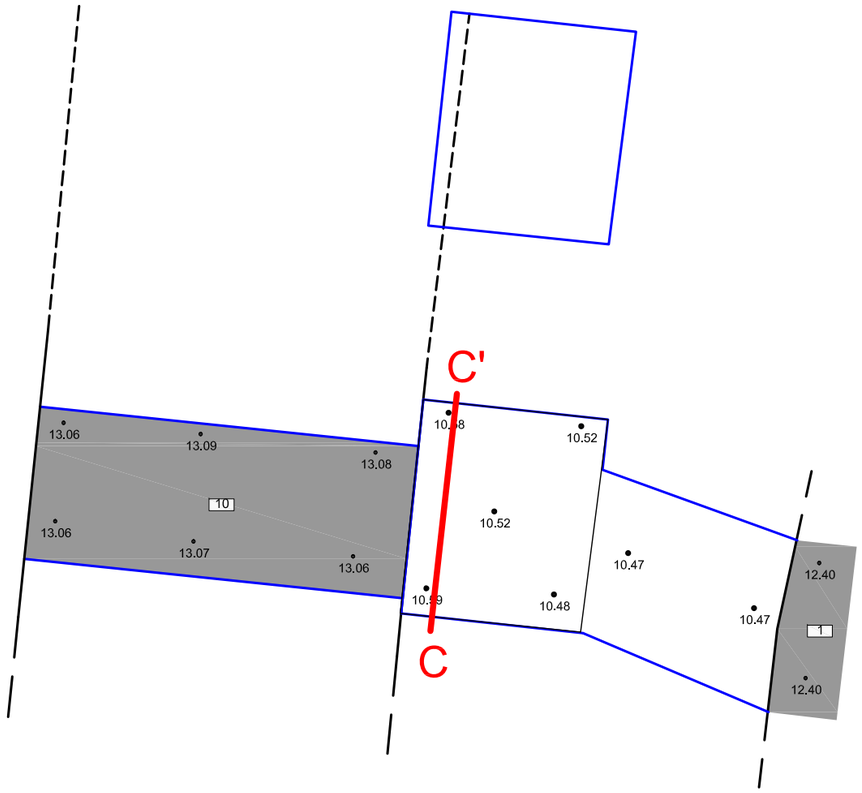

S/E

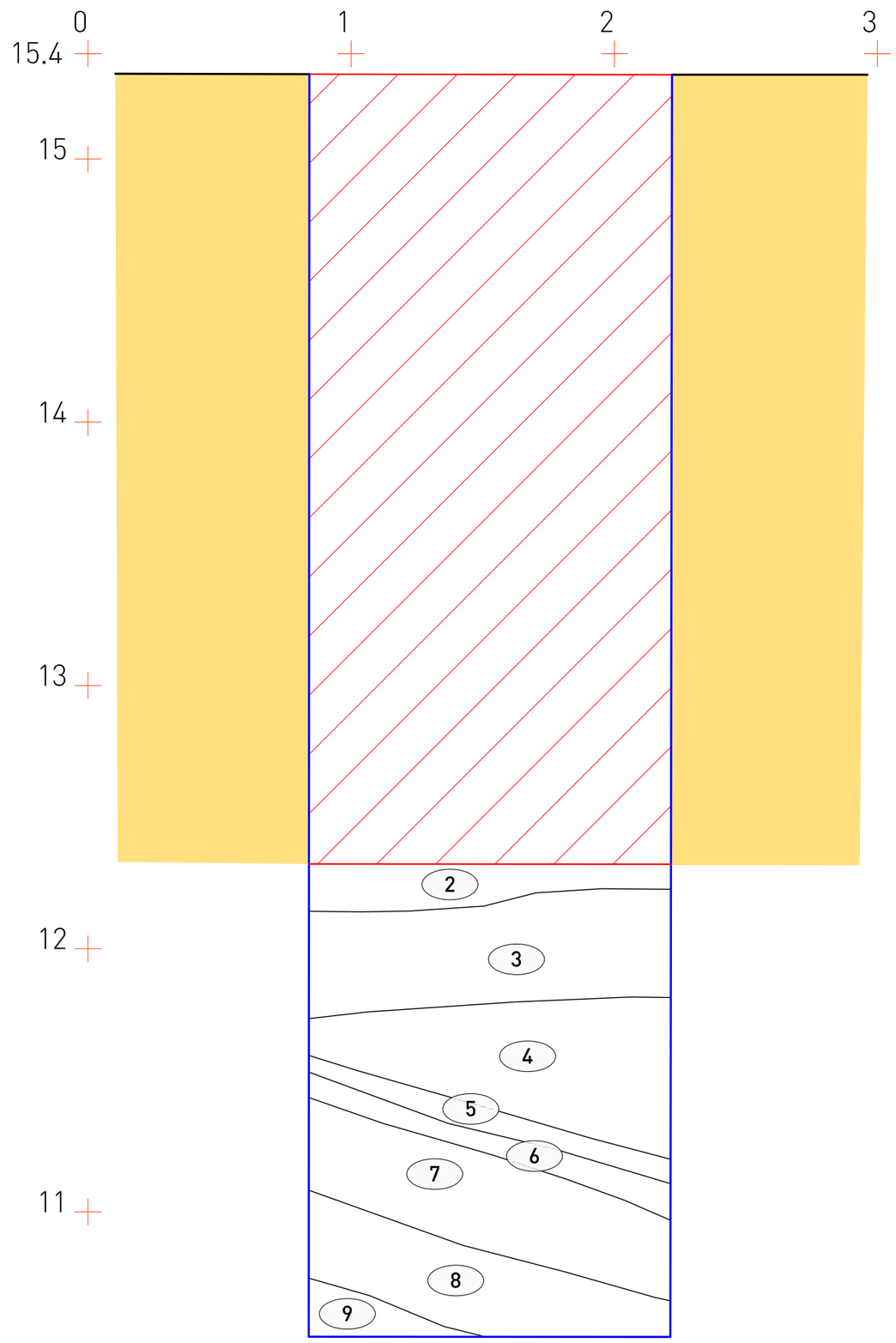

ABANS
SERVEIS CULTURALS

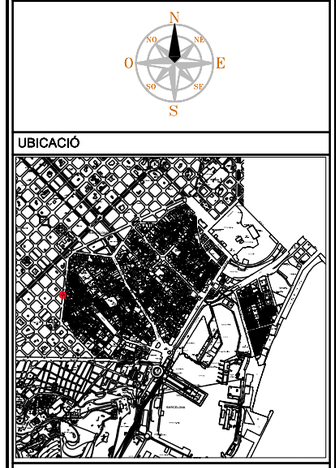

UBICACIÓ

LLEGENDA

- Límits pou d'accès i mina
- Estructures en secció
- Estratigrafia no accessible
- Àrea excavada sense control
- Estructures en planta

INTERVENCIÓ
Intervenció arqueològica a la Ronda de Sant Antoni, 31 (Barcelona, Barcelonès).

TÍTOL
Secció C-C' del perfil del pou darrera dels taulons d'apuntalament.

DIRECTOR
Albert Castellà Fabré

PLANIMETRIA
Ivan Salvadó Jambrina

Nº EXPEDIENT	CODI
470 K121 NB-2018/1-21649	036/18
470 K121 NB-2018/2-21805	

DATA
Març de 2018

BASE TOPOGRÀFICA
ICGC 1:5000 Sistema de referència ETRS89

ESCALA
1:20

NÚM
7

CLIENT
Comunitat de propietaris del núm. 31 de la Ronda de St Antoni